

Beste dominees Luiten en Roth,

Allereerst gefeliciteerd met deze artikelen over het sacrament van het Avondmaal. Ik heb het als bevrijdend ervaren dat op een open wijze hierover wordt gesproken, zonder elkaar te veroordelen. U vroeg om mee te denken. Hierna het meedenken van een leek.

Sacramenten: zijn voor mij (gedenk)tekenen. Gelovigen hebben toegang tot de sacramenten. Het is bevreemdend dat je morgens aan het avondmaal kunt gaan en middags voorafgaand aan de doop, opnieuw belijdenis van je geloof moet afleggen, als je je kind ter doop houdt. De sacramenten zijn een teken en hebben eerst betekenis door de woordverkondiging, zonder het Woord hebben ze geen betekenis. Bij de geboorte is het kind al opgenomen in het genadeverbond, het offer is gebracht. De tekenen voegen daaraan niets toe. Na de doop zou een predikant kunnen zeggen:” gefeliciteerd met uw verbondskind, geheiligd in u als gelovige ouders. Fijn dat ik het zojuist het teken mocht toedienen”. Het kind wordt niet opgenomen in de gemeenschap der heiligen, het lichaam van Christus, maar hoort daarvan vanaf de geboorte bij, doordat het geheiligd is in de gelovige ouders.

Mystiek: Er is volgens mij meer mystiek t.o.v. de doop, dan wel eens wordt gedacht. Waarom anders de hoge emotie over de doop. Waarom altijd gesprekken over de doop en het avondmaal en niet over het genadeverbond en het offer van Christus?. Als ik over mijn huwelijk spreek heb ik het ook niet over de ringen. Sacramenten worden soms uitgesteld, omdat er geen predikant is. Dan is deze in eens belangrijker of gaat het erom dat de waarde van het sacrament anders minder is?. In de H.C. wordt apart stelling genomen tegen de paapse mis maar niet tegen de leer van de rooms-katholieke doop. Ouders zeggen nogal eens, bij afvallige kinderen, maar gelukkig ze zijn gedoopt. Maar als er geen bekering komt, verschrikkelijk, dat ze gedoopt zijn. Als je de mythe afzweert neemt deze wraak middels mystiek en als deze uit de fles is, krijg die er dan maar weer in. Hetzelfde speelt bij de belijdenisgeschriften en de opvattingen over de zondag. Opvallend is, dat er onderons nauwelijks wordt gesproken over mystiek. Wel worden veel discussies veruitwendigd, zoals doop – verbond; kerk- lichaam van Christus; belijdenis - Gods Woord.; gereformeerd – christelijk. Ja, je kunt dan vrijer discuten.

Historie: In het OT worden de sacramenten vooral in familiekring herdacht. Wij weten wel veel van de tempeldienst in Jeruzalem, maar nauwelijks iets van de organisatie van het geloofsleven in het land. Er wordt gesproken over profetenscholen. Profeten zouden, vrije vogels zijn in ons kerkelijk leven. In het nieuwe testament blijken er ineens synagogen te zijn. Je krijgt niet direct de indruk dat de organisatie van het geestelijk leven zo aan voorschriften was gebonden als de tempeldienst. Wat betreft de sabbat gaat het in het OT altijd over de rust en niet over samenkomsten. Jezus maakt zich ongerust over barmhartigheid op die dag en niet over de samenkomsten. Je hoort Christus eigenlijk niet over de structuren voor het geestelijk leven. Ik begrijp wel dat de leiders Hem wel konden schieten (zie de

Grootinquisiteur van Dostojevski). Ook Paulus hoor je niet hameren op het bezoeken van de bijeenkomsten. De laatste keer in het NT, dat het woord sabbat voorkomt, staat er ook nog bij dat we er geen ruzie om moeten maken. Met dit voorbeeld wil ik maar zeggen, dat het blijkbaar ergens anders omgaat. Paulus zorg lijkt de voortgang van het evangelie.

Doop en avondmaal zijn vanouds een gezinsgebeuren, waarin kinderen meedoen, geheiligd in hun ouders, totdat ze zelf berouw krijgen van hun zonden en hierdoor deel krijgen aan/in Christus. Ik zie geen onderscheid tussen doop en avondmaal. De instelling van het avondmaal vindt plaats in de apostelenkring, maar na Zijn opstandig brak Christus eerst het brood bij iemand aan huis: de Emmaüsgangers. Ook braken de gelovigen het brood bij elkaar aan huis. Zowel besnijdenis als Pascha vinden hun vervulling in doop en avondmaal. Christus offer openbaart voor beiden de werkelijke betekenis.

Beleving: Het horen van Gods Woord nemen we met 1 zintuig waar. Bij doop en avondmaal met meerdere zintuigen. Daardoor dreigt het gevaar, dat sacramenten als superieur worden ervaren. Ik hoor ook meer spreken over heilig avondmaal, de heilige doop en minder over het “heilige” Woord van God, terwijl dit laatste superieur is t.o.v. de tekenen. Wij “sollen” makkelijker met het Heilig Woord dan met de tekenen. In deze tijd van beleving is het begrijpelijk, dat mensen de doop zelf willen ervaren. Net als bij het avondmaal wil men het wonder van Verlossing lijfelijk beleven. Dit staat los van het verwerpen van de kinderdoop, maar in de discussie wordt men daartoe vaak geprest. Bij veel belijdenisdiensten wordt er van alles gedaan om naast het ja, toch een beleving op te roepen, zoals zingen, gedicht opzeggen, roos op het doopvont leggen. Jammer dat we niet een rooms-katholieke priester hebben, want dan zou deze met de wijkast kunnen zwaaien en hadden we er water bij. Toen ik in de jaren zestig belijdenis deed, zei ik heel timide ja. Dat was alles en ook ik was er blij mee. Gelukkig ben ik bang voor water, dus een geloofsdoope beger ik niet. Ik wil hiermee, zeggen hoe subjectief het kan zijn. Soms verzucht ik wel eens, hadden we de besnijdenis (vrouwen een kruisje op de buik) nog maar. De baptisten hebben een droge doop en een natte belijdenis en wij omgekeerd. De discussie over predestinatie, wordt hierbij wel eens overdreven. Net of we dit geheimenis kunnen begrijpen.

Onderscheiden: Voor het gebruik van het avondmaal heerst de opvatting, dat de gebruiker tot onderscheidingsvermogen, moet zijn gekomen. Zoals het avondmaal is ook de doop tweezijdig, want het verbond heeft toch twee delen. Het formulier gaat hier breed op in. Het onderscheidingsvermogen berust bij de ouders totdat hij/zij zelf.... . Trouwens kinderen kunnen al heel jong onderscheiden, maar bij ons is ook nog belangrijk, dat ze een definitieve keuze kunnen maken. Waarom, elke avondmaalsviering staat op zichzelf. Bij het Woord, waar we de kinderen toch zo jong mogelijk mee vertrouwd maken, spreken we niet zo. Terwijl het toch ook is: wie op onwaardige wijze dit Woord Wie niet doet naar het

Woord wordt veroordeeld, dat geldt niet voor wie het nog niet begrijpt of nooit zal begrijpen. Van de kleine kinderen vragen we ook om zo snel mogelijk hun deel van het verbond na te komen.

Als ik mijn verjaardag organiseer, dan is het voor mij alleen feest met de kleinkinderen erbij en dan heffen, die een glas druivensap.

Ik zie geen onderscheid tussen geloven en gedenken, geloven en gedoopt worden en geloven en horen.

Samenvatting:

- De sacramenten zijn niet minder, maar ook niet meer dan een teken. Er bestaat gevaar van overwaardering t.o.v. het Heilig Woord.
- Er is meer mystiek dan we ons bewust zijn. Daardoor nemen we onszelf vaak te serieus. Wat meer humor, maakt de zaken lichter.
- Mensen die hard roepen, dat we zelf niets aan ons heil kunnen toevoegen, geen soms de indruk, dat ze toch heel hard hieraan werken.
- Zolang de kinderen van gelovige ouders nog niet tot het onderscheid zijn genomen, nemen deze ouders de verantwoordelijkheid in bij het horen, het nakomen van het verbond en het gedenken. Wat een natuurlijke groei zo moeten zijn naar een volwassen geloof, knippen op wij in stukken.
- De structuren van het geestelijk leven liggen minder strak vast dan we ons zelf voorhouden.
- Het gaat er om dat we God dienen met heel ons hart met heel ons verstand en met al onze krachten, de wereld verzaken en een godvruchtig leven nastreven. De rites zijn middelen, maar ja, het is gemakkelijker te praten over rites dan over de verandering van je hart, want dat doet echt pijn. Als we met het pijnlijkst een eind op weg zijn, laten we ons dan maar om het andere druk maken. We spreken veel te veel over de middelen en daarom worden ze doelen op zich. Het gaat niet alleen om het horen en gedenken, maar om het doen. Horen en gedenken en niet doen is geen geloof.
- Volgens Matt. 25: 31 e.v. ziet de beoordeling door Christus er anders uit dan we wellicht denken. Is het lijden met Christus ons tweede natuur geworden, zodat we dit niet eens meer merken?. Ik weet niet of ik zondags en door de "Reformatie" wel voldoende wordt klaargemaakt voor een ontmoeting met deze inhoud.

Versie: 21 april 2011.

